

Zápis z 2. schůze

Grémia rad plemenných knih ČSCHMS roku 2022

ze dne 14. 3. 2022, Hradištko

Přítomní (grémium): Bernard, Farka, Hatláková, Herman, Chroust, Machač, Müller, Nátr, Novotný, Šebelka, Terč, Káčer, Roden

Přítomní (zaměstnanci): Malát, Kopecký, Birovaš, Vydrová

Omluveni: Hodboď, Orlovský, Papáček, Hruška (RK)

Hosté: Hromas, Jungwirth

Prezenční listina je přílohou tohoto zápisu → přítomno 13 osob s hlasovacím právem

Program jednání:

Body z minulého jednání Grémia:

1. Manuál k zajištění spolehlivosti PH (návrh byl zaslán společně s pozvánkou)
2. Produkční dlouhověkosti pro věk 150 měsíců
3. Reakce na připomínky Ing. Káčera k závěrům z jednání Grémia

Další body:

4. Harmonogram prací pro genomické plemenné hodnoty
5. Různé

Hlasování: odsouhlasení programu jednání → jednomyslně

Chroust – v pátek 11. 4. byla zaslána žádost na vedení Svazu o kooptaci zástupců nově vzniklého spolku Aberdeen angus klub Česká republika, z.s. do orgánů ČSCHMS (výbor a grémium) – [žádost viz příloha](#).

Bod nebyl na programu jednání grémia, proto navrhuje hlasování o přizvání a přednesení představ zástupců spolku s tím, že budou přítomní pouze jako hosté, přednesou své představy a následně jednání opustí.

Hlasování: Kdo je pro přizvání zástupců nově vzniklého spolku jako hostů v uvedeném režimu?

PRO: 11, proti: 1, zdržel: 1 → zástupci přizváni

Jungwirth, Hromas – představili nově vzniklý spolek, který v současné době sdružuje 27 členů. Přichází s žádostí o kooptaci zástupců tohoto spolku do výboru a grémia.

Diskuse nad vzniklou situací z pohledu obhajování postojů a kroků předsedy stávající Asociace AA p. Šebelky, stejně tak zástupce (předsedy) nově vzniklého spolku pana Jungwirtha. Zástupci výboru a vedení svazu se shodli na tom, že situace je vyhrocená, mezilidské vztahy jsou značně nabourány a spor negativně zatěžuje fungování celého svazu. Je třeba ale najít společné kompromisní východisko, na které buď přistoupí oba spolky chovatelů AA, nebo se bude muset celá situace řešit založením Klubu chovatelů plemene aberdeen angus pod hlavičkou ČSCHMS. Nejednoznačný je ve vztahu k novému spolku také současný výklad Stanov a právě proto je třeba zaujmout jasné stanovisko a následně se věnovat úpravě Stanov tak, aby se předešlo „štěpením“ chovatelů na spolky.

Závěr: Členové grémia berou informace a diskusi na vědomí s tím, že případné závěry budou učiněny v odpoledních hodinách při jednání výboru ČSCHMS, na které budou také zástupci nově vzniklého spolku (po hlasování) přizváni.

Jungwirth – požádal o to, aby mohl zůstat na jednání grémia po celou dobu přítomen jako zástupce revizní komise pan Hromas → členové grémia tuto možnost nerozporovali, pan Jungwirth opustil jednací místnost

Průběh jednání:

Body z minulého jednání Grémia:

1. Manuál k zajištění spolehlivosti PH – konečná verze dokumentu viz příloha

Malát – poděkoval za vytvoření materiálu (Káčer, Birovaš), který byl zaslán společně s pozvánkou, požádal přítomné o připomínky:

Hatláková – navrhuje do přílohy materiálu vložit tabulku s přesnými termíny výpočtů PH

Káčer – navrhuje zpřesnění věty v bodě č. 6: „Zároveň s tím probíhá lineární hodnocení zevnějšku telat a matek na prvním a třetím teleti“ → *znění upřesní A. Birovaš*

Kopecký – hlášení porodních hmotností výhradně přes ÚE

Bernard – navrhuje grafické „piktogramové“ zpracování formou letáku

Hlasování: Kdo je pro zpracování výše uvedených připomínek a grafické zpracování? PRO → jednomyslně

***Závěr:** Materiál bude upraven dle připomínek, zveřejněn na webu a vložen do příštího čísla Zpravodaje (využije se maximální množství informačních kanálů). Grafické „piktogramové“ vyjádření připraví Malát a A. Birovaš.*

2. Produkční dlouhověkost

Malát – tak jak bylo odsouhlaseno při minulém jednání grémia, RPH pro produkční dlouhověkost se budou odhadovat/počítat po dobu jednoho roku u vybraných plemen resp. předsedům grémia pouze pro jejich chovy (neveřejně) i pro věk 150 měsíců (standardně pro 78 měsíců)

Birovaš – první výsledky (výpočet září, leden) ukazují vysokou korelaci mezi 78 měsíci a 150 měsíci, další odhad proběhne v březnu a následně může proběhnout analýza ze všech tří výpočtů → diskuse nad výsledky z jednotlivých chovů

***Závěr:** Po dobu jednoho roku budou data posílána členům grémia a výsledky zakomponovány do webKUMP (práce na úrovni IT již započala) a teprve poté se přispoří k případnému přehodnocení závěrů z jednání. Kdo zjistí na svém chovu nějaké nesrovnalosti, zašle v předstihu před jednáním grémia A. Birovaš, aby mohla připravit rozbor k diskusi na jednání.*

3. Reakce na připomínky Ing. Káčera k závěrům z jednání Grémia

Malát - reakce na připomínky z minulého jednání grémia → zpracoval a přenesl

SEUROP (Birovaš) – práce pozastaveny z důvodu nekonzistence dat, nelze zpracovávat korektně z více důvodů, ale práce na čištění základních dat pokračují ve spolupráci s Ing. Veselou z VÚŽV.

***Závěr:** Odložení výpočtu PH pro SEUROP do doby, až bude k dispozici nový výpočtový model včetně konzistentních dat. PRO → jednomyslně*

Další body:

4. Harmonogram prací pro genomické plemenné hodnoty

Malát, Birovaš – ve světě jednokroková (novější) a dvou kroková metoda (starší), upouští se od dvou krokové a přechází se na jednokrokovou → spolupráce ČMSCH s VÚŽV. Z čipů se vytvoří genomická matice příbuznosti a použije se na původní matici příbuznosti → opraví se původní údaje.

Postup: fáze č. 1 → připravit podklady pro vytvoření matice, fáze č. 2 → příprava podkladů, fáze č. 3 → propojení matic a fáze č. 4 → výpočet genomických PH. S tím, že fáze č. 1 je již téměř hotová (pracuje se na plemeni LI a na nových znacích). Přínos: zejména z pohledu maternálních vlastností → zvýší se jejich spolehlivost.

***Závěr:** Členové grémia jsou hlasováním jednomyslně pro uvedený postup (fáze 1 – 4).*

5. Různé

Farka – žádost o revizi odhadu PH pro maternální efekt pro růst; ***Závěr:** Birovaš připraví podkladový materiál úprav na příští jednání grémia.*

Chroust – požádal o účast všech členů grémia také na výboru a ukončil jednání grémia

Zapsala: Pavla Vydrová

Ověřil: Ing. Jan Chroust

ČESKÝ SVAZ CHOVATELŮ MASNÉHO SKOTU

Těšnov 17, Praha 1, 110 05, tel: 221 812 865
email: info@cschms.cz, www.cschms.cz

Návod (nejen) pro začínající chovatele jak postupovat při šlechtitelské práci

1. Výběr správného rodičovského páru

Šlechtění je dlouhodobá mravenčí práce, proto výběr správného rodičovského páru je jejím základem. U masného skotu se do jisté míry upouští od individuálního přípařovacího plánu, protože inseminace je pro mnohé chovatele organizačně náročná. Inseminace je při správném výběru otce (který podpoří dobré vlastnosti matky a pomůže vylepšit ty horší), neúčinnější metodou ke zlepšení stáda. I pokud není využívána, je možné dosáhnout zlepšení ve stádě správným výběrem geneticky dobrých býků, kteří zajistí pokrok i v další generaci. Důležité je dbát nejen na přímý růst potomstva, ale také na mateřské vlastnosti dcer těchto býků.

2. Nahlášení porodní hmotnosti (pravdivé, nejlépe vážené) a průběhu porodu

Ztráta telete při narození je v systému krav BPM ekonomicky fatální. Tele je jediný produkt na zpeněžení a matka je mnohdy ze stáda vyřazena. Pravdivé nahlášení porodní hmotnosti pomáhá nejen danému chovateli, ale také celému systému. Při nákupu nového plemeníka je pak možné se opřít o relevantní informaci, která chovatele upozorní, že by mohl nastat v období telení problém. Také se na základě plemenných hodnot může rozhodnout, kterého býka pustí na jalovice a kterého na krávy. Velmi významnou roli v tomto období však hraje i výživa a celkový management chovu. V současné době je pro chovatele obrovskou výhodou a ulehčením administrativní zátěže stahování informací o narozených telatech z centrální evidence skotu. Možností zadání je několik. Přímé v podobě portálu farmáře či některých softwarů či přes hlášení změn s kódem události „10“. Jedinou podmínkou stáhnutí telete je, že otec telete je masného plemene. Proto kontrolujte došlé karty a opravujte otce. Telata narozená v harému (neznámý otec známého plemene) se do naší databáze také dostanou.

3. Správný odchov + včasné zapuštění plemenic

Pouze správně narostlé a zdravé zvíře je schopno dobré reprodukce a bezproblémového porodu. Mnoho chovatelů se zabývá odchovem plemenných býčků a jalovice jsou až druhým produktem. Přitom odchov mateřské populace je pro chovatele základem stáda a potenciálním zdrojem příjmů. Poporodní péče pak velmi ovlivní návrat krav zpět do reprodukčního cyklu a znovu zabřeznutí.

4. Zvážení 120 denní hmotnosti – zvážena do následujícího čtvrtletí

Dobrým ukazatelem mléčnosti matky a zvládnutého poporodního období nejen pro matku, ale i pro tele je hmotnost ve 120 dnech. Ta je vážena v intervalu od 90. do 170. dne věku telete. Termín vážení si domlouvá chovatel s místně příslušným inspektorem.

5. Udržení správného odchovu

V tomto období velmi záleží na podmínkách (stáří a kvalita pastvy, nadmořská výška, členitost terénu, plemeno). Chovatel na ně musí umět včas a efektivně zareagovat tak, aby telata mohla plně využít svůj růstový potenciál.

6. Zvážení 210 denní hmotnosti včetně lineárního popisu zevnějšku telete a matek – zvážení tak, aby bylo možné spočítat PH před rozhodným obdobím

Stejně jako u předchozí hmotnosti, i zde je určeno období, ve kterém lze 210denní hmotnost stanovit. Hmotnost je zjišťována v intervalu od 171. do 290. dne věku telete. Zároveň s tím probíhá lineární hodnocení zevnějšku telat a matek na prvním a třetím teletí. Ostatní kategorie se popisují v souladu se šlechtitelskými programy jednotlivých plemen (jalovice před připuštěním). Tyto údaje mohou chovateli sloužit jako jeden z podkladů pro selekci zvířat. Jako další zdroj informací se pak nabízí plemenné hodnoty. Ty vycházejí z naměřených údajů, ale dokáží díky způsobu výpočtu očistit nejen chovatelské podmínky, ale i další vlivy působící na zvíře. Výsledkem je pak hodnota, která vyjadřuje potenciál (např. růstový), který daný jedinec pak předává svým potomkům.

U některých plemen je plemenná hodnota jedním ze selekčních kritérií pro výběr býků do testu vlastní užitkovosti / odchovu u chovatele. Zde je nutné si pohlídat, aby všechny informace o zvířeti byly zjištěny před výpočtem plemenných hodnot. Např. pro býky, kteří se narodili v prvním čtvrtletí kontrolního roku (říjen – prosinec) je rozhodným výpočtem následující červen. Proto by tato zvířata měla být zvážena a popsána do konce června.

7. Výběr jedinců vhodných do testu vlastní užitkovosti / odchovu u chovatele

Odchov budoucích plemeníků je dalším stupněm v chovatelském žebříčku. Na býčky jsou kladené větší nároky než na jalovice (i když kvalitní odchov jalovic je naprostým základem plemenářské práce). Rady plemenných knih jednotlivých plemen stanovují selekční kritéria (dostupná na webových stránkách ČSCHMS), která jsou založena buď na naměřených údajích, nebo také na plemenných hodnotách daného jedince. V tomto období velmi záleží na správně zvládnutém odstavu od matky. Každý úkon má svojí administrativu a v tomto případě tomu není jinak. Termíny pro podání přihlášek jsou zveřejněny spolu s podmínkami pro naskladnění býčků.

8. Jak efektivně využít ve šlechtění plemenné hodnoty

Naší snahou by mělo být vybrat do chovu co nejlepší zvíře. Proto je třeba správně identifikovat to nejlepší zvíře, respektive vlastnosti zvířete, se kterým pracuju. A pak kombinovat vlastnosti otce a matky, abych dostal pro mě nejlepšího jedince. Ale stejně jeho vlastnosti jsou vždy dány jeho genetickým založením, ale mohou se různě projevit dle konkrétních podmínek. Letošní nejlepší zvíře (dle naměřených hodnot) může být geneticky horší než loňské průměrné, protože letos bylo mnohem lepší krmení.

Plemenná hodnota říká, jaká je genetické založení zvířete v dané vlastnosti v rámci určité populace. Většinou se vyjadřuje jako relativní plemenná hodnota a leží na škále od 60 do 150 bodů. Čím více tím lépe.

Výhody plemenných hodnot (PH):

- Vám umožní lépe poznat Vaše zvířata, jejich hodnotu v rámci stáda, ale hlavně v rámci populace
- umožní Vám lépe sestavit rodičovské páry s ohledem na cíl, který chcete dosáhnout a zkrátí Vám cestu k lepší užitkovosti a ekonomice

Je třeba si uvědomit, že každý systém má svá pravidla a náležitosti, proto je třeba si připomenout, že:

- musíte vědět, že PH je jen další zdroj informací pro Vaše rozhodnutí, většinou nelze komplexně zhodnotit zvíře jen dle PH

- PH není dogma, neustále se zpřesňuje s tím, jak přibývá dat o zvířeti a jeho příbuzných – je třeba sledovat nejen její hodnotu, ale i její vývoj
- plemenná hodnota je jen odhadem skutečného genetického založení jedince a je stejně jako každý výpočet zatížena nějakou chybou – má vypočtenou spolehlivost, kterou je třeba znát a pracovat s ní
- pro některá zvířata nebo pro některé důležité vlastnosti nemusí být k dispozici
- některé vlastnosti daleko víc ovlivníte tím, jak se o zvířata budete starat, než tím jakou budou mít plemennou hodnotu

Vy sami můžete ale výrazně přispět k tomu jak spolehlivě bude PH u Vašeho stáda a jeho zvířat spočtena.

- PH je závislá na množství a přesnosti dat, které do výpočtu vstoupí
 - pracujte s inspektorem na tom, abyste data dodali k co největšímu počtu zvířat
 - pracujte na tom, aby data byla správně a přesně zjištěná
 - na druhou stranu vyřadte data extrémně ovlivněná prostředím – například nemoc, úraz, odstav atd.
- PH se vždy počítají k určitému datu, proto k tomuto datu směřujte kontrolu užitkovosti. Je to důležité tam, kde je výpočet PH limitní k určitému datu – typicky u některých plemen pro selekci býků do OPB.

Datum narození	Ideální rozmezí vážení pro výpočet PH		Rozhodný výpočet PH
	Vážení 120d	Vážení 210d	
	90-170d věku	171-290d věku	
1.10.2021 - 31.12.2021	1. 1.2022 - 31. 5.2022	1. 4.2022 - 30. 6.2022	30.6.2022
1. 1.2022 - 31. 3.2022	1. 4.2022 - 31. 8.2022	1. 7.2022- 30. 9.2022	30.9.2022
1. 4.2022 - 30. 6.2022	1. 7.2022- 30. 11.2022	1.10.2022 - 31.12.2022	31.12.2022
1. 7.2022- 30. 9.2022	1.10.2022 -28.2.2023	1. 1.2023 - 31. 3.2023	30.3.2023

Schváleno na jednání Grémia předsedů Rad PK 14.3.2022

Turnus	Datum narození	Ideální rozmezí vážení pro výpočet PH		Rozhodný výpočet PH	Uzávěrka přihlášek	Datum vážení		Měsíc zákl.výb.
		Vážení 120d	Vážení 210d			Začatek OCH	Konec OCH	
		90-170d věku	171-290d věku			(+/- 15 dní)	(- 15 dní)	
1. turnus	1.10.2021 - 31.12.2021	1. 1.2022 - 31. 5.2022	1. 4.2022 - 30. 6.2022	30.06.2022	31.08.2022	30.09.2022	31.01.2023	II-III/2023
2. turnus	1. 1.2022 - 31. 3.2022	1. 4.2022 - 31. 8.2022	1. 7.2022- 30. 9.2022	30.09.2022	31.10.2022	30.11.2022	30.03.2023	IV-V/2023
3. turnus	1. 4.2022 - 30. 6.2022	1. 7.2022- 30. 11.2022	1.10.2022 - 31.12.2022	31.12.2022	31.12.2022	31.01.2023	30.05.2023	VI/2023
4. turnus	1. 7.2022- 30. 9.2022	1.10.2022 -28.2.2023	1. 1.2023 - 31. 3.2023	30.03.2023	30.04.2023	31.05.2023	26.09.2023	X/2023

Aberdeen angus klub Česká republika

Brloh 215, 382 06 Brloh

Ing. Jan Chroust

místopředseda ČSCHMS

V Brloze dne 10.3. 2022

Věc: Žádost o kooptaci zástupců spolku do Výboru a Grémia rad PK

Vážený pane místopředsedo,

Jak je Vám známo, dne 15.2. 2022, byl na své ustavující schůzi, na kterou jste byl pozván a které jste se osobně zúčastnil, založen řádnými členy ČSCHMS Aberdeen angus klub Česká republika, z.s. (dále jen spolek)

Žádám tímto dle §13, odst. 1) a § 16 stanov ČSCHMS o kooptaci zástupce tohoto spolku do Výboru ČSCHMS. Ustavující schůzí spolku byl jako zástupce do Výboru ČSCHMS zvolen ing. Václav Jungwirth.

Zároveň Vás žádám v souladu s § 17 a § 18, odst.1) stanov ČSCHMS o kooptaci zástupce spolku do Grémia rad plemenných knih. Ustavující schůzí spolku byl jako zástupce do Grémia rad plemenných knih zvolen ing. Miroslav Vráblík.

Vzhledem k tomu, že nejbližší jednání Výboru a Grémia rad PK by mělo, dle zápisu z jednání Výboru ČSCHMS, konaného dne 10.2. 2022, proběhnout dne 14.3. 2022, žádám o pozvání výše uvedených spolku již na toto jednání.

S pozdravem

Ing. Václav Jungwirth

předseda

Na vědomí zasláno:

Kamilu Malátovi, Dis,
řediteli ČSCHMS